

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (sedmého senátu)

2. července 2020*

„Řízení o předběžné otázce – Ochrana přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin – Směrnice 92/43/EHS – Článek 12 odst. 1 – Přísná ochrana živočišných druhů – Příloha IV – *Cricetus cricetus* (křeček polní) – Místa odpočinku a místa rozmnožování – Poškozování nebo ničení – Opuštěná místa“

Ve věci C-477/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Verwaltungsgericht Wien (Správní soud ve Vídni, Rakousko) ze dne 12. června 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 21. června 2019, v řízení

IE

proti

Magistrat der Stadt Wien,

SOUDNÍ DVŮR (sedmý senát),

ve složení P. G. Xuereb, předseda senátu, A. Arabadžev (zpravodaj) a A. Kumin, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za IE jím samotným,
- za českou vládu M. Smolkem a J. Vláčilem, jakož i L. Dvořakovou, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi C. Hermesem a M. Noll-Ehlersem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: němčina.

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. 1992, L 206, s. 7, dále jen „směrnice o ‚stanovištích‘“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi IE, zaměstnancem realitního developera, a Magistrat der Stadt Wien (městská správa města Vídeň, Rakousko) ve věci přijetí správního rozhodnutí touto městskou správou, kterým se ukládá IE pokuta, a v případě nezaplacení této pokuty náhradní trest odnětí svobody za to, že v rámci projektu výstavby nemovitostí poškodil nebo zničil místa odpočinku nebo místa rozmnožování druhu *Cricetus cricetus* (křeček polní), který je uveden na seznamu chráněných živočišných druhů zapsaných v příloze IV a) uvedené směrnice.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Článek 2 směrnice o „stanovištích“ stanoví následující:
 - „1. Cílem této směrnice je přispět k zajištění biologické rozmanitosti prostřednictvím ochrany přírodních stanovišť a volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin na evropském území členských států, na které se vztahuje Smlouva.
 2. Cílem opatření přijímaných na základě této směrnice je zachování nebo obnova příznivého stavu z hlediska ochrany u přírodních stanovišť, druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin v zájmu Společenství.
 3. Opatření přijímaná na základě této směrnice musí brát v úvahu hospodářské, sociální a kulturní požadavky a regionální a místní charakteristiky.“
- 4 Článek 12 odst. 1 této směrnice stanoví:

„Členské státy přijmou nezbytná opatření pro vytvoření systému přísné ochrany živočišných druhů uvedených v příloze IV a) v jejich přirozeném areálu rozšíření, který zakazuje:

 - a) veškeré formy úmyslného odchyty nebo usmrcování jedinců těchto druhů v přírodě;
 - b) úmyslné vyrušování těchto druhů, zejména v období rozmnožování, výchovy mláďat, přezimování a migrace;
 - c) úmyslné ničení nebo sběr jejich vajec z volné přírody;
 - d) poškozování nebo ničení míst rozmnožování nebo míst odpočinku.“
- 5 Mezi druhy živočichů, které „v zájmu Společenství vyžadují přísnou ochranu“, jejichž seznam je uveden v příloze IV a) uvedené směrnice, je uveden zejména *Cricetus cricetus* (křeček polní).

Rakouské právo

- 6 Wiener Naturschutzgesetz (zákon o ochraně přírody spolkové země Vídeň) ze dne 31. srpna 1998 (LGBL. für Wien, 45/1998, dále jen „WNSchG“) provádí směrnici o „stanovištích“ do vnitrostátního práva pro spolkovou zemi Vídeň (Rakousko).

- 7 Ustanovení § 10 odst. 3 bodu 4 WNSchG přebírá znění čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice o „stanovištích“. Zejména stanoví, že je zakázáno poškozovat nebo ničit přísně chráněná místa rozmnožování nebo místa odpočinku zvířat.
- 8 Sankce stanovené za porušení § 10 odst. 3 bodu 4 jsou stanoveny v § 49 odst. 1 bodě 5 WNSchG. Podle posledně uvedeného ustanovení může být uložena pokuta až do výše 21 000 eur, nebo v případě nezaplacení této pokuty náhradní trest odnětí svobody v trvání až čtyř týdnů a v případě opakování pokuta až do výše 35 000 eur, nebo v případě nezaplacení této pokuty náhradní trest odnětí svobody v trvání až šesti týdnů každé osobě, která v rozporu s § 10 odst. 3 nebo 4 WNSchG poškodí nebo zničí přísně chráněná místa rozmnožování nebo místa odpočinku zvířat.
- 9 Podle § 22 odst. 5 WNSchG může příslušný orgán povolit individuální zásahy, pokud zamýšlené opatření jednotlivě nebo ve spojení s jinými opatřeními požadovanými u příslušného orgánu, neohrožuje významně cíl ochrany zvířat.
- 10 Příloha k WNSchG definuje *Cricetus cricetus* (křeček polní) jako přísně chráněný živočišný druh.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 11 Realitní developer, zaměstnavatel IE, provedl stavební práce na pozemku, na kterém se vyskytuje křeček polní. Vlastník tohoto pozemku, který o této situaci věděl, o tom informoval tohoto realitního developera, který před zahájením prací ustanovil odborníka na životní prostředí. Tento odborník vypracoval mapu vchodů do nor křečka polního a v konkrétním sektoru určil, zda jsou nory obydlené, či nikoliv.
- 12 Před uskutečněním stavebních prací uvedený realitní developer provedl odstranění vegetační vrstvy, uvolnění stavebního místa a vytvoření staveniště v bezprostřední blízkosti vchodů do nor křečka polního (dále jen „škodlivá opatření“). Konkrétně mělo stažení vegetační vrstvy za cíl přemístit křečka polního, vyskytujícího se na plochách, kde by probíhaly stavební činnosti, na plochy, které byly pro něj zvláště chráněny a vyhrazeny. O předchozí povolení škodlivých opatření však nebylo u příslušného orgánu požádáno, a v důsledku toho nebylo toto povolení získáno před zahájením prací. Kromě toho byly zničeny nejméně dva vchody do nor.
- 13 Městská správa města Vídeň tedy měla za to, že IE je jakožto zaměstnanec téhož realitního developera odpovědný za poškozování nebo ničení míst odpočinku nebo míst rozmnožování křečka polního, a uložila mu v souladu s § 10 odst. 3 bod 4 WNSchG pokutu, kterou lze v případě jejího nezaplacení přeměnit na trest odnětí svobody.
- 14 IE podal k Verwaltungsgericht Wien (správní soud ve Vídni, Rakousko) žalobu, která napadá uložení této pokuty zejména z důvodu, že jednak křeček polní nevyužíval své nory v okamžiku provedení škodlivých opatření a jednak tato opatření nevedla k poškozování nebo ničení míst odpočinku nebo míst rozmnožování tohoto živočišného druhu.
- 15 Předkládající soud se v této souvislosti dotazuje na výklad čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice o „stanovištích“. Poukazuje na nutnost přesně vymezit pojmy, které toto ustanovení obsahuje, jako jsou pojmy „místo odpočinku“, „místo rozmnožování“, „poškození“ a „ničení“, neboť porušení vnitrostátního ustanovení prováděcího čl. 12 odst. 1 písm. d) uvedené směrnice může vést k trestním sankcím. Předkládající soud má zejména za to, že úvahy formulované Evropskou komisí v jejím orientačním dokumentu o přísné ochraně druhů živočichů v zájmu Společenství na základě směrnice o „stanovištích“ 92/43/EHS (konečné znění, únor 2007) jsou nepřesné a ponechávají v rámci výkladu uvedených pojmů velmi široký prostor.

16 Za těchto podmínek se Verwaltungsgericht Wien (Správní soud ve Vídni) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být pojem ‚místo odpočinku‘ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice [o ‚stanovištích‘] vykládán v tom smyslu, že zahrnuje rovněž mezitím opuštěná bývalá místa odpočinku?

V případě kladné odpovědi na tuto otázku:

Musí být jako ‚místo odpočinku‘ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice [o ‚stanovištích‘] kvalifikováno každé mezitím opuštěné bývalé místo odpočinku?

V případě záporné odpovědi na tuto otázku:

Podle jakých kritérií je třeba zjišťovat, zda musí být mezitím opuštěné bývalé místo odpočinku kvalifikováno jako ‚místo odpočinku‘ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice [o ‚stanovištích‘]?

- 2) Podle jakých kritérií je třeba zjišťovat, zda určité jednání nebo opomenutí představuje zásah do ‚místo odpočinku‘ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice [o ‚stanovištích‘]?
- 3) Podle jakých kritérií je třeba zjišťovat, zda určité jednání nebo opomenutí představuje natolik závažný zásah do ‚místo odpočinku‘ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice [o ‚stanovištích‘], že musí být považováno za „poškození“ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice [o ‚stanovištích‘] tohoto ‚místo odpočinku‘?
- 4) Podle jakých kritérií je třeba zjišťovat, zda určité jednání nebo opomenutí představuje natolik závažný zásah do ‚místo odpočinku‘ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice [o ‚stanovištích‘], že musí být považováno za ‚ničení‘ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice [o ‚stanovištích‘] tohoto ‚místo odpočinku‘?
- 5) Musí být pojem ‚místo rozmnožování‘ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice [o ‚stanovištích‘] vykládán v tom smyslu, že se jím zaprvé rozumí pouze místo, které lze přesně vymezit a kde pravidelně dochází k aktům páření v užším smyslu nebo k prostorově vázaným aktům bezprostředně souvisejícím s rozmnožováním (jako je například tření), jakož i zadruhé že pod ‚místo rozmnožování‘ navíc spadají všechny lokality, které lze přesně vymezit a které jsou bezpodmínečně nezbytné pro vývoj mláďete, jako například hnízdiště nebo části rostlin nezbytné pro stadium larvy nebo housenky?

V případě záporné odpovědi na tuto otázku:

Co je třeba rozumět pojmem ‚místo rozmnožování‘ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice [o ‚stanovištích‘] a jak lze „místo rozmnožování“ prostorově odlišit od jiných míst?

- 6) Podle jakých kritérií je třeba zjišťovat, zda určité jednání nebo opomenutí představuje zásah do ‚místa rozmnožování‘ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice [o ‚stanovištích‘]?
- 7) Podle jakých kritérií je třeba zjišťovat, zda určité jednání nebo opomenutí představuje natolik závažný zásah do ‚místa rozmnožování‘ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice [o ‚stanovištích‘], že musí být považováno za ‚poškození‘ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice [o ‚stanovištích‘] tohoto ‚místa rozmnožování‘?
- 8) Podle jakých kritérií je třeba zjišťovat, zda určité jednání nebo opomenutí představuje natolik závažný zásah do ‚místa rozmnožování‘ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice [o ‚stanovištích‘], že musí být považováno za ‚ničení‘ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice [o ‚stanovištích‘] tohoto ‚místa rozmnožování‘?

K předběžným otázkám

K první otázce

- 17 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice o „stanovištích“ musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „místa odpočinku“ uvedený v tomto ustanovení zahrnuje rovněž místa odpočinku, která již nejsou obývána jedním z chráněných živočišných druhů uvedených v příloze IV a) uvedené směrnice, jako je *Cricetus cricetus* (křeček polní).
- 18 Úvodem je třeba připomenout, že cílem směrnice o „stanovištích“ je podle jejího čl. 2 odst. 1 přispět k zajištění biologické rozmanitosti prostřednictvím ochrany přírodních stanovišť a volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin na evropském území členských států. Kromě toho je podle čl. 2 odst. 2 a 3 této směrnice cílem opatření přijímaných na základě této směrnice zachování nebo obnova příznivého stavu z hlediska ochrany u přírodních stanovišť, druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin v zájmu Evropské unie, a tato opatření musí brát v úvahu hospodářské, sociální a kulturní požadavky a regionální a místní charakteristiky.
- 19 Článek 12 odst. 1 písm. d) směrnice o „stanovištích“ ukládá členským státům povinnost přijmout nezbytná opatření pro vytvoření systému přísné ochrany živočišných druhů uvedených v příloze IV a) této směrnice v jejich přirozeném areálu rozšíření a zakazuje poškozování nebo ničení míst rozmnožování nebo míst odpočinku.
- 20 K dodržení tohoto ustanovení musí členské státy nejen přijmout úplný právní rámec, ale také provést konkrétní a zvláštní ochranná opatření. Systém přísné ochrany proto předpokládá přijetí preventivních ucelených a zkoordinovaných opatření. Takový systém přísné ochrany musí tedy umožnit, aby bylo účinně zabráněno poškozování nebo ničení míst rozmnožování nebo míst odpočinku živočišných druhů uvedených v příloze IV a) směrnice o stanovištích (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 9. června 2011, Komise v. Francie, C-383/09, EU:C:2011:369, body 19 až 21, jakož i ze dne 10. října 2019, Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola, C-674/17, EU:C:2019:851, bod 27).
- 21 Kromě toho je třeba uvést, že druh *Cricetus cricetus*, běžně nazývaný „křeček polní“, patří mezi živočišné druhy chráněné směrnicí o „stanovištích“.
- 22 První otázku je tedy třeba posoudit s ohledem na tyto úvodní poznámky.
- 23 Podle ustálené judikatury je třeba při výkladu ustanovení unijního práva vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí (rozsudek ze dne 21. listopadu 2019, Procureur-Generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden, C-678/18, EU:C:2019:998, bod 31 a citovaná judikatura).
- 24 Pokud jde zprv o znění článku 12 směrnice o „stanovištích“, jak bylo uvedeno v bodech 19 a 20 tohoto rozsudku, tento článek ukládá členským státům přijmout nezbytná opatření pro vytvoření systému přísné ochrany chráněných živočišných druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření. Konkrétně odst. 1 písm. d) tohoto článku uvedeným státům ukládá přijmout nezbytná opatření zakazující poškozování nebo ničení míst rozmnožování nebo míst odpočinku těchto druhů.
- 25 Je tedy nutno konstatovat, že znění článku 12 směrnice o „stanovištích“ neposkytuje žádný užitečný poznatek pro účely definice pojmu „místa odpočinku“.
- 26 Pokud jde zadruhé o kontext tohoto ustanovení, je třeba uvést, že ani článek 1 směrnice o „stanovištích“, ani žádné jiné ustanovení této směrnice tento pojem nedefinuje.

- 27 Nicméně je třeba připomenout, že Soudní dvůr rozhodl, že jednání uvedená v čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice o „stanovištích“ nejsou pouze jednání úmyslná, ale také jednání, která úmyslná nejsou (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. října 2005, Komise v. Spojené království, C-6/04, EU:C:2005:626, body 77 až 79). Unijní normotvůrce tím, že neomezil zákaz uvedený v čl. 12 odst. 1 písm. d) této směrnice na úmyslná jednání na rozdíl od toho, co je stanoveno ve vztahu k jednáním uvedeným v čl. 12 písm. a) až c) uvedené směrnice, projevil vůli přiznat místům rozmnožování nebo místům odpočinku zvýšenou ochranu proti jednáním způsobujícím jejich poškozování nebo ničení (rozsudek ze dne 10. ledna 2006, Komise v. Německo, C-98/03, EU:C:2006:3, bod 55).
- 28 Mimoto na rozdíl od jednání uvedených v čl. 12 odst. 1 písm. a) až c) směrnice o „stanovištích“ se zákaz uvedený v čl. 12 odst. 1 písm. d) netýká přímo živočišných druhů, ale směřuje k ochraně významných částí jejich přírodních stanovišť.
- 29 Z toho vyplývá, že cílem přísné ochrany poskytované čl. 12 odst. 1 písm. d) této směrnice je zajistit, aby významné části stanovišť chráněných živočišných druhů byly zachovány tak, aby jim v nich byly poskytnuty základní podmínky zejména pro odpočinek.
- 30 Stejný závěr vyplývá ze znění orientačního dokumentu Komise zmíněného v bodě 15 tohoto rozsudku, který upřesňuje, že místa odpočinku, která jsou definována jako území nezbytná pro přežití zvířete nebo jejich skupiny mimo aktivní fázi, „musí být chráněna i v případě, že nejsou využívána, ale rozumně existuje velká pravděpodobnost, že se dotyčný druh vrací na tato [...] místa“.
- 31 V důsledku toho je třeba mít za to, že z kontextu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice o „stanovištích“ vyplývá, že místa odpočinku, která již nejsou obývána chráněným živočišným druhem, nesmí být poškozena nebo zničena, pokud se uvedené druhy mohou do těchto míst vrátit.
- 32 Pokud jde zatřetí o cíl sledovaný směrnicí o „stanovištích“, je třeba připomenout, jak bylo uvedeno v bodech 18 až 20 tohoto rozsudku, že cílem této směrnice je zajistit přísnou ochranu živočišných druhů prostřednictvím zejména zákazů stanovených v jejím čl. 12 odst. 1 (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 10. května 2007, Komise v. Rakousko, C-508/04, EU:C:2007:274, body 109 až 112, jakož i ze dne 15. března 2012, Komise v. Polsko, C-46/11, nezveřejněný, EU:C:2012:146, bod 29).
- 33 Režim ochrany stanovený v článku 12 směrnice o „stanovištích“ tedy musí být schopen účinně zabránit tomu, aby byly poškozeny chráněné živočišné druhy, a zejména jejich stanoviště.
- 34 S tímto cílem by přitom nebylo slučitelné, aby se místa odpočinku chráněného živočišného druhu zbavila ochrany tehdy, když již jím nejsou obývána, ale existuje dostatečně vysoká pravděpodobnost, že se uvedený druh na tato místa vrátí, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.
- 35 Skutečnost, že místo odpočinku již není obýváno chráněným živočišným druhem, tedy neznamená, že se na toto místo nevztahuje ochrana poskytovaná čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice o „stanovištích“.
- 36 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice o „stanovištích“ musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „místa odpočinku“ uvedený v tomto ustanovení zahrnuje rovněž místa odpočinku, která již nejsou obývána jedním z chráněných živočišných druhů uvedených v příloze IV a) uvedené směrnice, jako je *Cricetus cricetus* (křeček polní), pokud existuje dostatečně vysoká pravděpodobnost, že se uvedený druh na tato místa odpočinku vrátí, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

K páté otázce

- 37 Podstatou páté otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice o „stanovištích“ musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „místa rozmnožování“ uvedený v tomto ustanovení zahrnuje pouze místo, které lze přesně vymezit a kde pravidelně dochází k aktům páření nebo aktům bezprostředně souvisejícím s rozmnožováním dotyčného druhu, anebo rovněž místo, které je bezpodmínečně nezbytné pro vývoj mláďat uvedeného druhu.
- 38 Komise má přitom za to, že předkládací rozhodnutí neodůvodňuje relevanci této otázky a že tato otázka je hypotetická.
- 39 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v souladu s ustálenou judikaturou přísluší v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy založené článkem 267 SFEU pouze vnitrostátnímu soudci, kterému byl spor předložen a který musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby s ohledem na konkrétní okolnosti věci posoudil jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání svého rozsudku, tak relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru. Týkají-li se tedy položené otázky výkladu unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (viz zejména rozsudek ze dne čtvrtek 5. března 2015, *Banco Privado Português et Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, bod 34, jakož i citovaná judikatura).
- 40 Z toho vyplývá, že na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, se vztahuje domněnka relevance. Odmítnutí Soudního dvora rozhodnout o žádosti podané vnitrostátním soudem je možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými a právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 26. července 2017, *Persidera*, C-112/16, EU:C:2017:597, bod 24 a citovaná judikatura).
- 41 V projednávané věci je třeba uvést, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce neobsahuje žádné vysvětlení relevance pojmu „místa rozmnožování“ pro řešení sporu v původním řízení.
- 42 Zprvz z písemností ve spise, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že je nesporné, že místa odpočinku byla dotčena škodlivými opatřeními, přičemž předkládající soud se táže pouze na to, zda taková místa mohou být rovněž kvalifikována jako „místa odpočinku“ pro účely zákazu uvedeného v čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice o „stanovištích“, pokud již nejsou obývána křečkem polním.
- 43 Zadruhé předkládací rozhodnutí neobsahuje žádnou skutkovou nebo právní okolnost, která by umožnila posoudit, zda a v jakém rozsahu má, mimo kvalifikace části přírodního stanoviště křečka polního jako „místa odpočinku“, označení tohoto stanoviště jakožto „místa rozmnožování“ jakýkoli vliv na řešení sporu v původním řízení.
- 44 Přitom kromě skutečnosti, že v souladu s judikaturou citovanou v bodě 40 tohoto rozsudku Soudnímu dvoru nepřísluší ověřovat správnost skutkového rámce popsaného předkládajícím soudem, je třeba uvést, jak výslovně vyplývá ze znění čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice o „stanovištích“, že zákaz jakéhokoli poškozování nebo ničení se týká alternativně míst rozmnožování nebo míst odpočinku chráněných živočišných druhů a nerozlišuje při uplatňování tohoto zákazu v závislosti na dotčené části přírodního stanoviště.
- 45 Z toho vyplývá, že pátá otázka je nepřijatelná.

Ke druhé až čtvrté a šesté až osmé otázce

- 46 Podstatou druhé až čtvrté a šesté až osmé předběžné otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je výklad pojmů „poškození“ a „ničení“ ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice o „stanovištích“.
- 47 Podle Komise jsou však tyto otázky hypotetické.
- 48 V projednávané věci ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že škodlivými opatřeními byly zničeny dva vchody do nor křečka polního, což znamená, že tyto nory byly přinejmenším poškozeny.
- 49 Zprv je přitom třeba uvést, že čl. 12 odst. 1 písm. d) směrnice o „stanovištích“ se týká alternativně poškození nebo ničení míst rozmnožování nebo míst odpočinku chráněných živočišných druhů.
- 50 Zadruhé je třeba poznamenat, že toto ustanovení nerozlišuje zákaz poškození nebo ničení míst rozmnožování nebo míst odpočinku podle povahy zásahu do těchto míst. V tomto ohledu je třeba konstatovat, že ze skutečností předložených Soudnímu dvoru nevyplývá, že by rozhodnutí vnitrostátních orgánů uložit IE pokutu, která může být v případě jejího nezaplacení přeměněna na trest odnětí svobody, rozlišovalo, pokud jde o závažnost takto uložené sankce, podle toho, zda se jedná o poškození nebo ničení míst rozmnožování, nebo míst odpočinku chráněných živočišných druhů.
- 51 V důsledku toho není s ohledem na judikaturu citovanou v bodě 40 tohoto rozsudku namíste odpovídat na druhou až čtvrtou a šestou až osmou otázku.

K nákladům řízení

- 52 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (sedmý senát) rozhodl takto:

Článek 12 odst. 1 písm. d) směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „místa odpočinku“ uvedený v tomto ustanovení zahrnuje rovněž místa odpočinku, která již nejsou obývána jedním z chráněných živočišných druhů uvedených v příloze IV a) uvedené směrnice, jako je *Cricetus cricetus* (křeček polní), pokud existuje dostatečně vysoká pravděpodobnost, že se uvedený druh na tato místa odpočinku vrátí, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

Podpisy.